Herstel

ALGEMEEN KATHOLIEK WEEKBLAD

UITGAVE VAN HET R. K. WERKLIEDENVERBOND IN NEDERLAND

21e Jrg. 14 JUNI. No. 24 1940

REDACTIE-ADRES: DRIFT 10 - UTRECHT | ABONNEMENT FRANCO PER POST F 3,00 PER JAAR | ADMINISTRATIE: ONDIEP 6 - UTRECHT

HET R. K. WERKLIEDENVERBOND IN NEDERLAND

Ook na de storm: krachtig en onbewogen

KRONIEK

1. Pensioen-aanspraken voor invaliden of gesneuvelden

Het bestuur van het R.K. Werkliedenverbond heeft ten gerieve van leden en niet-leden een overzicht samengesteld van de voornaamste bepalingen betreffende de rechten, welke personen, die gedurende de mobilisatie en de oorlog geheel of gedeeltelijk invalide zijn geworden of zijn gesneuveld (of hun nabestaanden) kunnen doen gelden op pensioen.

De hieronder volgende regelen hebben geen betrekking op het personeel der reserve of op vrijwilligers bij de landstorm. Ook is bij deze uiteenzetting geen rekening gehouden met de bijzondere rechten van het zogenaamde beroepspersoneel.

Recht op invaliditeitspensioen kan men in het algemeen hebben, wanneer men voor tenminste 10 pct. invalide is geworden en wel door:

a. verwonding of verminking opgelopen in de strijd of veroorzaakt door gevorderde of bevolen militaire diensten;

b. ziekte of gebreken, veroorzaakt door of tot uiting gekomen onder de overwegende invloed van verrichtingen of vermoeienissen in de uitoefening van de militaire dienst, of van de bijzondere omstandigheden of toestanden, die zich bij de uitoefening van die dienst hebben voorgedaan;

c. ziekten of gebreken, die weliswaar niet of niet geheel aan de dienst te wijten zijn doch welke toch tot uiting zijn gekomen of verergerd zijn geworden door inwerking van bijzondere, zeer nadelige invloeden, waaraan men in verband met de dienst is blootgesteld geweest.

Het invaliditeitspensioen wordt voorlopig of levenslang toegekend.

Voorlopig wordt het in het algemeen toegekend, wanneer er nog vooruitzicht bestaat op verbetering of verslechtering van de toestand.

De pensioengrondslag bedraagt voor militairen beneden de rang van officier ten minste *f* 700. Practisch zal het voor gewone soldaten niet boven dit bedrag uitkomen, omdat onder pensioengrondslag worden verstaan de inkomsten, welke men als militair per jaar genoot.

Het pensioen beloopt bij algehele invaliditeit 70 percent van de pensioengrondslag, derhalve *f* 490, behoudens in het geval, hierboven onder c genoemd, waarin het slechts de helft daarvan bedraagt.

Bij gedeeltelijke invaliditeit wordt het pensioen naar evenredigheid getekend.

Het pensioen wordt met 20 percent van het maximum van pensioen verhoogd in de volgende gevallen, te weten wanneer:

1. een der ledematen (handen of voeten) is verloren gegaan of voorgoed geheel onbruikbaar is geworden, dan wel een toestand is ontstaan, die met een zodanig verlies of een zodanige onbruikbaarheid is gelijk te stellen.

2. Twee of meer ledematen dermate in beweeglijkheid of onbruikbaarheid zijn verminderd, dat de toestand van den belanghebbende met die onder 1 beschreven is, gelijk te stellen.

3. Het gezichtsvermogen door organische oorzaken zodanig is beperkt, dat het vermogen om zich zelfstandig te bewegen er ernstig door wordt getroffen.

4. Een toestand is ontstaan, die op de duur een in verhouding tot de levensomstandigheden van den belanghebbende kostbare verpleging of behandeling vereist.

5 Belangrijke misvorming van het gelaat is ontstaan, die door hulpmiddelen niet voldoende te verbergen is, zodat den belanghebbende de omgang met zijn medemensen ernstig wordt bemoeilijkt.

In de gevallen hierboven onder c bedoeld, bedraagt ook de pensioenverhoging slechts de helft (dus 10 pct. van het maximum pensioen)

Indien dus iemand zijn hand verloren heeft in de strijd, kan voor hem een verhoogd invaliditeitspensioen worden aangevraagd. Stel, dat zijn invaliditeit bijvoorbeeld 40 pct. bedraagt, dan krijgt hij 60 pct. van *f* 490 of *f* 294

Het pensioen wordt met 40 pct. van het maximumpensioen verhoogd, wanneer:

1e. twee of meer ledematen (handen of voeten) zijn verloren gegaan of voorgoed geheel onbruikbaar zijn geworden, dan wel een toestand is ontstaan, die met een zodanig verlies of een zodanige onbruikbaarheid is gelijk te stellen;

2e. Het gezichtvermogen in beide ogen voor goed geheel verloren is gegaan of een toestand is ontstaan, die met blindheid is gelijk te stellen;

3e. onherstelbare krankzinnigheid is ontstaan, of een toestand die daarmee is gelijk te stellen.

In de gevallen hierboven bedoeld onder c, bedraagt ook de pensioenverhoging slechts de helft.

Heeft iemand beide voeten verloren en is hij voor 100 pct. invalide, dan zal hij dus een pensioen ontvangen van 140/100 × 490 = *f* 686.

Alvorens een invaliditeitspensioen wordt verleend of gewijzigd, vindt een geneeskundig onderzoek plaats. Binnen zes maanden na de datum van het eerste onderzoek kan men verzoeken, dat het geneeskundig onderzoek herhaald wordt.

Nabestaanden hebben recht op pensioen, indien een militair ten gevolge van een der oorzaken, hierboven onder a, b en c genoemd, het leven verloren heeft, hetzij onmiddellijk, hetzij binnen één jaar na het ontstaan van de ziekte, de verwonding, de verminking of het gebrek. De termijn van één jaar kan verlengd worden, mits zeker is, dat het overlijden het onmiddellijk gevolg was van de ziekte, verwonding, verminking of het gebrek.

Op de eerste plaats hebben de weduwen, de wettige en natuurlijke kinderen als nabestaanden recht op pensioen. Doch voorts ook de ouders, grootouders, ouderloze kleinkinderen en schoonouders, indien de overledene hun kostwinner was. Kinderen hebben recht op pensioen, zolang zij geen 21 jaar oud zijn en ongehuwd zijn. Pleegkinderen kunnen met wettige kinderen worden gelijk gesteld. Het kind, waarvan de echtgenote zwanger was toen haar man overleed, wordt als reeds geboren aangemerkt (mits het levend ter wereld komt).

Indien een militair bij de uitoefening van de militaire dienst is vermist geraakt, krijgen de nabestaanden voorlopig pensioen, als ware de militair overleden.

Een weduwe krijgt 50 pct. van de pensioengrondslag, een kind dat ouderloos is of wordt 20 pct. Elk ander kind 10 pct. Ouders, grootouders of schoonouders krijgen niet meer dan de overledene tot hun levensonderhoud bijdroeg, tot ten hoogste 40 pct. van de pensioengrondslag. Zo ook ouderloze kleinkinderen tot ten hoogste 20 pct. van de pensioengrondslag.

Eerst komen de weduwen en wezen aan de beurt. Zijn die er niet, of blijft er nog iets over van de 80 pct, nadat zij het volle hun toekomende gehad hebben, dan komen aan de beurt:

1. De ouders; en zo die er niet zijn, de grootouders. Schiet er daarna nog iets over van de 80 pct., dan komen aan de beurt:
2. de ouderloze kleinkinderen; en daarna
3. de schoonouders.

De pensioenen gaan in daags na het overlijden mits de aanvraag binnen twee jaren is ingediend. Het weduwenpensioen eindigt bij opvolgend huwelijk, ook bij het gaan leven in concubinaat.

De aanvragen om pensioenen worden gericht tot het ministerie van Defensie, afdeling III B, Herengracht 38a, Den Haag.

Deze afdeling stelt zich na ontvangst der aanvrage in verbinding met den burgemeester van de plaats van inwoning van den aanvrager. Door middel van den burgemeester worden de betrokkenen dan ingelicht over de stukken, die zij moeten overleggen. De aanvrage om pensioen kan op ongezegeld papier gesteld worden. Aan de familie van militairen, die tijdens de dienst gewond werden of ziek werden, en inmiddels nog niet herstelden, wordt de kostwinnersvergoeding gewoon doorbetaald, omdat bedoelde militairen nog niet met groot verlof zijn gezonden.

1 Juni 1940.

2. De kostwinnersvergoeding

Het departement van Defensie heeft aan de burgemeesters nadere voorschriften doen toekomen inzake de uitbetaling van kostwinnersvergoedingen aan gezinnen van militairen.

De kostwinnersvergoeding, zoals die op 10 Mei werd genoten door verwanten van militairen, die op of na die datum zijn overleden, hetzij door uitvoering van hun dienstplicht, hetzij door andere oorzaak, worden voorlopig gedurende zes weken na de dag van het overlijden doorbetaald. Deze vergoeding komt niet in mindering van het pensioen indien de nabestaanden van de overledenen daarop aanspraak kunnen maken.

Ten aanzien van degenen, omtrent wier lot nog geen zekerheid bestaat, bepalen de burgemeesters, dat men moet doorgaan met de uitbetaling van de kostwinnersvergoeding gedurende uiterlijk zes weken, te rekenen van 18 Mei j.l. af. Zodra het lot dier betrokkenen bekend is, hangt het van het oordeel van den burgemeester af, of er nog doorgegaan moet worden met de uitbetaling der kostwinnersvergoeding.

Aan hen, die zijn gedemobiliseerd of die zelf al uit eigen initiatief naar hun haardsteden terugkeerden, wordt de kostwinnersvergoeding uitbetaald tot en met de week waarin zij hun haardsteden hebben bereikt Blijkt het echter nodig, dat zij nog de nodige stappen moeten doen om weer werk te krijgen, dan kan voor deze categorie alsnog de kostwinnersvergoeding worden uitbetaald, maar dan tot uiterlijk 8 Juni. Dit staat overigens ter beoordeling van den burgemeester.

Wanneer iemand tot de ontdekking komt, dat zijn betrekking is ingenomen door een ander, wordt de kostwinnersvergoeding betaald tot 8 Juni.

Indien een militair niet in staat is te werken, omdat hij gewond werd, moet de kostwinnersvergoeding worden doorbetaald tot hij is hersteld.

3. Maatregelen in het grafische bedrijf

In het grafische bedrijf zijn tal van maatregelen genomen in verband met de bijzondere tijdsomstandigheden.

Deze maatregelen hebben betrekking op korter werken, aanvullende werkloosheidsuitkering, ziekengelduitkering, het pensioenfonds in de typografie, het pensioenfonds in het boekbindersbedrijf, de demobilisatie en de kostwinnersvergoeding.

Indien op enige grafische inrichting het voornemen bestaat, korter te werken dan de in de collectieve contracten aangegeven normale arbeidstijd, dient vóór alles overleg gepleegd te worden tussen patroon en personeel. Vervolgens neemt het Centraal Bureau een beslissing over de aanvraag. Indien er arbeiders onder het korter-werkende personeel zijn, die geen aanspraak kunnen maken op aanvullende kasuitkering, dient aan deze arbeiders gelegenheid gegeven te worden, ten minste 36 uur per week te werken of moeten zij een hiermee gelijkstaande beloning ontvangen.

Nadrukkelijk wordt er op gewezen, dat de bedoeling van de regeling inzake korter werken is, dat geen ontslagen worden gegeven; slechts bij hoge uitzondering zal de arbeidsinspectie hiervan afwijken.

Indien de werktijd bepaald wordt op minder dan 36 uur, kunnen de arbeiders, die recht hebben op kasuitkering, aanspraak maken op een aanvulling van hun loon volgens een nauwkeurig vastgestelde schaal, berekend naar het aantal gewerkte uren.

4. Een beroep op collegialiteit

Door het Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven tot stand gebracht door de gezamenlijke organisaties van werkgevers en werknemers werd aan alle werkgevers onderstaande mededeling gezonden:

De collega's in Rotterdam hebben ons verzocht u mee te delen, dat de gespaard gebleven bedrijven in Rotterdam volledig in staat zijn, het werk van hun collega's, wier ondernemingen werden getroffen, tijdelijk voor hen te vervaardigen.

Algemeen wordt er prijs op gesteld, dat het werk in Rotterdam blijft.

In verband hiermede spreekt het Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven de verwachting uit, dat geen der collega's elders in den lande zal trachten werk uit Rotterdam tot zich te trekken. Het is een plicht van een ieder zich van deze orders te onthouden.

Hetzelfde geldt ten opzichte van enkele andere plaatsen, waar ondernemingen zijn getroffen, in het bijzonder Wageningen.

5. Tewerkstelling van landarbeiders

De directie van de rijksdienst voor de werkverruiming heeft aan de hoofden der inspecties bericht, dat, hoewel het aantal tewerkgestelden zoveel als doenlijk is, moet worden opgevoerd, het in de eerste plaats noodzakelijk is, dat de arbeiders zoveel mogelijk in het vrije bedrijf worden opgenomen.

In dit verband is noodzakelijk, dat in beginsel geen landarbeiders meer tot de werklozenzorg worden toegelaten en dat voor hen de werkverruiming en de steunverlening worden gesloten, althans voorlopig.

Intussen: indien onverhoopt niet voor alle landarbeiders werk in het landbouwbedrijf aanwezig is, zijn na nauwgezet onderzoek en in overleg met den commissaris der koningin, de inspecteurs gemachtigd voor die betrokkenen de werkverruiming open te laten.

6. Dienst voor Spoorwegpersoneel buiten de landsgrenzen

De Personeelraad richtte het volgende schrijven aan de organisaties van spoorwegpersoneel:

„Naar aanleiding van de bij de Raad ingekomen bezwaren tegen het dienstdoen door Nederlands Spoorwegpersoneel buiten de grenzen van ons land, heeft het Bureau van de Personeelraad op 31 Mei een bespreking gehad met de Directie.

Aan de Directie werd verzocht te willen bevorderen, dat ons personeel alleen aangewezen zou worden voor dienstdoen op trajecten waarop de Nederlandse Spoorwegen ook in vredestijd de dienst uitoefenden.

De Directie heeft daarop geantwoord, dat zij gaarne al het mogelijke zou doen om dit verlangen tot werkelijkheid te brengen. Zij vestigde er echter de nadruk op, dat thans voor alles moest rekening gehouden worden met de bevelen van de bezettingsautoriteiten. Zij gaf nog eens als haar mening te kennen, dat de normale toestand weer het vlugst bij de N. S. zou kunnen terugkeren, indien het gehele personeel volledig zou meewerken en zich gewillig schikt ook in vaak minder aangename situaties, waaraan zij op het moment niets veranderen kon. Zij streeft er echter bij voortduring en ernstig naar om ook in het belang van het personeel, zo spoedig mogelijk tot normale toestanden te komen.

Op een vraag of het personeel verplicht zou kunnen worden bijvoorbeeld munitietreinen te rijden, werd geantwoord, dat het personeel zich daaraan niet kan onttrekken en stipt zou moeten gehoorzamen aan de hem opgedragen diensttaak.

De Directie is volledig doordrongen van de minder aangename situaties, welke zich daarbij kunnen voordoen en zoals gezegd, is haar voortdurend streven er op gericht om zo snel mogelijk tot de normale bedrijfsvoering te komen, maar de huidige omstandigheden leggen aan Directie en personeel buitengewone verplichtingen op, waaraan stipt moet worden voldaan, ook omdat aldus op de allerbeste wijze de belangen van het personeel, bedrijf, land en volk gediend zijn.

Zij verklaarde echter nadrukkelijk geen verantwoordelijkheid op zich te kunnen nemen voor de gevolgen van eventuele weigeringen om aan gegeven opdrachten te voldoen.

Verder werd ons meegedeeld, dat het in de bedoeling ligt een aantal tot nu toe voor reizigersverkeer gesloten stations en halten weer voor dit verkeer open te stellen.

Er wordt van Bedrijfszijde naar gestreefd de onklaar geraakte bruggen binnen de kortst mogelijke tijd, zij het provisorisch, voor de dienst geschikt te maken, waardoor het treinverkeer zoveel mogelijk zijn normale loop kan hernemen.

Het personeel kan er staat op maken, dat de Raad in nauw contact zal blijven met de Directie om de belangen van het personeel op de best mogelijke wijze te behartigen."

7. Teelgrond voor Spoorwegpersoneel

De directie van de Nederlandse Spoorwegen heeft een regeling getroffen inzake het beschikbaar stellen van teelgrond aan het personeel. Velen, die een gezin hebben, hadden reeds de beschikking over een stuk grond, doch in verband met de huidige omstandigheden is het gewenst, dat het beschikbaar stellen op ruimer schaal geschiedt.

De grond wordt gratis afgestaan tot een oppervlakte van ten hoogste 600 vierkante meter indien de gronden van betere hoedanigheid zijn en van ten hoogste 900 vierkante meter indien het heide- of zandgronden betreft.

Tot nu toe werd behalve teelgrond ook grasland tot een oppervlakte van ten hoogste 1000 vierkante meter ter beschikking van het personeel gesteld. Voor zover de betrokkenen niet reeds bovendien over 600 vierkante meter teelgrond beschikken, kan in bepaalde gevallen toestemming worden verleend, 600 vierkante meter grasland in bouwland om te zetten.

Indien de vraag het aanbod overtreft behoudt de directie zich het recht voor, grasland in bouwland te laten omzetten. Weliswaar is voor het zaaien of poten van vele gewassen het seizoen reeds te ver gevorderd, doch dit is niet voor alle gewassen — met name niet voor bruine bonen — het geval. Daarom stellen de Spoorwegen, ten einde de telers of aspirant-telers zoveel mogelijk tegemoet te komen, bruine bonen beschikbaar tot een maximum van 1½ kg per are.

8. Werklozen en organisatie van de luchtbescherming

Het feit, dat de vrijwilligers voor de luchtbescherming voorlopig voor de tijd van 2 jaar zijn gemobiliseerd, heeft voor vele van deze vrijwilligers grote bezwaren met zich mee gebracht. Het is immers voor vele werknemers moeilijk, zoal niet onmogelijk, om 4 uur per dag uit hun werk te breken.

Tengevolge van deze moeilijkheden hebben tal van vrijwilligers om opheffing van hun plicht verzocht. In Den Haag heeft de burgemeester de moeilijkheden begrepen en daarom als eerste maatregel de daarvoor in aanmerking komende werklozen bij de luchtbescherming ingeschakeld. Bij weigering om te voldoen aan de oproep zal de steun worden ingetrokken.

Wij kunnen ons voorstellen, dat dit Haagse voorbeeld door andere gemeenten gevolgd zal worden.

Het dienstverband van de vrijwilligers is overigens niet overdreven zwaar te noemen.

Zij behoeven toch maar vier uur per etmaal dienst te doen. Deze diensten bestaan uit wacht bij de schuilloopgraven, surveillance voor de lichtuitstraling, contrôle en brandweer, hetgeen geen van alle zware diensten zijn. Wij geven onze bestuurders in overweging zo nodig de werklozen aan te sporen om aan eventuele oproep gevolg te geven, aldus het orgaan van de „Nederlandse Vakcentrale".

MARTIKA
door
A. TH. TERWINDT O. P.
f 1.50
Verkrijgbaar bij de boekhandel en bij de uitgeefster
URBI ET ORBI - UTRECHT

Thermometeractie

ZONDAG 16 JUNI
Stand van de Thermometer
22 CENT

VOORWAARTS!

Zou het gelukken?

(d. B.). Dat ons openbare, ons economische en sociale leven de gevolgen van de ontzaglijke schokken van 10 en 14 Mei zou ondervinden, zien wij allen thans duidelijk in. Dat bleek reeds spoedig onder het Duitse militaire bestuur, dat treedt helder aan de dag in de „Verordening van den Duitsen Rijkscommissaris."

Intussen, hoe belangrijk een en ander ook was en is, dienen wij te bedenken, dat naar een bekend Nederlands woord „de soep niet zó warm wordt gegeten, als ze wordt opgediend." Schier elke wet formuleert straf en menigmaal worden niet malse vermoedens gewekt.

Toch valt de toepassing van straf gestelde wetten en verordeningen in de practijk vaak mee.

De practijk van het leven brengt meer dan eens correcties aan in op zichzelf juist geachte wetsartikelen en verordeningen. Op de toepassing vooral komt het aan. Is het niet merkwaardig, dat vooral de laatste tijd een toelichting gegeven wordt op officiële stukken waarbij de nadruk gelegd wordt op de bedoeling van verordeningen en bepalingen?

Op de practijk, op de goede bedoeling komt het voornamelijk aan.

Er is hier en daar in het land enige onrust; men acht het mogelijk, dat een deel van onze werklozen naar Duitsland zal worden gedeporteerd.

Laat men zich toch niet nodeloos ongerust maken. De autoriteiten hebben heel nadrukkelijk verzekerd, dat daarvan geen sprake zal zijn; dat men gaarne bereid is desgewenst de tewerkstelling van werklozen in Duitsland te bevorderen, doch uitsluitend op de basis van vrijwilligheid en in zoverre in Nederland voor hen geen arbeid is..

Het lijdt geen twijfel; ons economisch leven is, voor een deel althans, momenteel ernstig verstoord. De toevoer van grondstoffen uit het buitenland staat grotendeels stop; de ondernemingen, die voor het leger werkten, zagen zich eensklaps grote opdrachten ontvallen; de financiële positie van andere ondernemingen lijdt onder de toestand; het transportwezen is zeer ernstig verstoord door versperring van water- en spoorwegen; sommige ondernemingen stonden plotseling zonder leiding. Daar komt bij, dat ons economisch leven zich, voor een groter of kleiner deel, anders zal moeten oriënteren. Als men dat alles overweegt, dan behoeft het waarlijk niet te verwonderen, dat momenteel industrie, handel en verkeer stagneren en dus de werkgelegenheid momenteel vermindert.

Hoe lang zal die toestand duren?

Dat is niet te zeggen; daarvoor laten zich te veel onzekere factoren gelden, nationale en internationale.

De wederopbouw wordt krachtig ter hand genomen; productieve werkobjecten worden voor uitvoering in gereedheid gebracht; de economische oriëntering op Duitsland voltrekt zich.

Toch is het zeer wel denkbaar dat, alweer voorlopig althans, een aantal arbeiders werkloos blijft. Is het nu, op zich beschouwd, vreemd, dat gedacht wordt aan de mogelijkheid om in Duitsland te gaan werken; dat de arbeidsbeurzen daaraan aandacht schenken? Ook in normale tijden werkten ongeveer honderdduizend arbeiders in Duitsland. Waarom zou, indien vrijwilligheid voorop staat, indien de voorwaarden waaronder gewerkt wordt, aannemelijk zijn, indien het geen zogenaamd oorlogswerk betreft, thans overwegend bezwaar moeten worden gemaakt? Het is toch waarlijk niet bevredigend, dat hier arbeiders lange tijd zonder werk zijn, dan wel, óók niet naast de deur, in werkverruiming te werk worden gesteld, terwijl men elders arbeidskrachten, vooral in de landbouw, waarvoor ook niet-landbouw-arbeiders kunnen worden aangenomen, te kort komt.

Nog eens: van deportatie, van een gedwongen wegvoering van Nederlandse arbeidskrachten naar Duitsland zal, aldus de Duitse autoriteiten, geen sprake zijn.

Laten wij, om meer dan één reden, de dingen niet donkerder maken dan ze zijn.

Natuurlijk; het beste is dat Nederland zelf zijn arbeiders te werk stelt. Daarnaar wordt dan ook met alle ten dienste staande middelen ernstig gestreefd.

Laten wij hopen, dat het mogelijk blijkt.

Ons zelf blijven

(d. B.) Niemand verbloemt het, en het behoeft ook niet te worden verzwegen, dat de vreemde bezetting voor ons volk met zijn sterk onafhankelijkheidsgevoel verre van mooi is. Er is, gelijk wij eerder opmerkten, één lichtpunt: in het verschiet lachen ons de vrijheid en onafhankelijkheid tegen.

Intussen: in deze tijd van geestelijke depressie hebben verschillende mensen hun geestelijk evenwicht zodanig verloren, dat zij — het komt van verschillende kanten — in wedloop met elkaar, menen als redders van land en volk te moeten fungeren.

Nu zijn wij, men weet het — men denke aan het streven naar een Nieuwe Gemeenschap — de laatsten, die menen dat, los van de bezetting, ons staatkundig, ons sociaal en economisch leven onveranderd moet blijven. Er moet — vrij laten de vorm waarin nog buiten beschouwing — een solidaire maatschappij komen; zij zál er ook komen en zij zal op betrekkelijk korte termijn kunnen komen.

Dat vooropstellend, mag worden gevraagd: mag en kan die grote reconstructie-arbeid worden opgedragen of overgelaten aan mensen, die volkshuishoudkundig „van toeten noch blazen weten"?

Natuurlijk niet. Dat zou betekenen, dat er met ons volk op onverantwoordelijke wijze zou worden geëxperimenteerd.

Uit deze redenering volgt, dat men zeer voorzichtig moet zijn met te ondernemen pogingen van hen, die zich thans geroepen gevoelen „iets anders" tot stand te brengen.

Wij moeten zelf verder de hand aan de ploeg slaan; wij moeten de nationale krachten, naar Nederlandse traditie, met behoud en eerbiediging van geestelijke vrijheid, te zamen binden.

Dat gebeurt reeds zoals blijkt uit hetgeen zich voltrekt tussen hen die bij het economisch leven, patroons en arbeiders en bedienden, betrokken zijn. Allen ondergaan de drang van deze geweldige tijd. Tal van op zichzelf goede maatregelen die anders veel tijd van voorbereiding vragen. zullen (en worden) thans met spoed tot stand gebracht.

Dat ook wij op de totstandkoming van gewichtige maatregelen invloed kunnen uitoefenen, stemt tot voldoening.

Een verstandig gestimuleerde evolutie kan ons land en volk slechts ten goede komen.

Nieuwe leiders?

(V.) De vakverenigingsleiders zijn niet, zoals in boosaardige voorbarigheid is beweerd, naar Engeland gevlucht.

Zij zijn hier gebleven, op hun post, en hebben aanstonds hun arbeid hervat.

Wat de katholieke arbeidersbeweging betreft, weten onze lezers hoe zij in alle instanties paraat is gebleven en zich aanstonds heeft gezet aan het werk van consolidatie en herstel, bereid voor honderd percent haar aandeel bij te dragen tot opbouw en heropbouw.

Bij de anders geschakeerde beweging, mede bij de werkgeversorganisaties, is dezelfde wens en dezelfde wil aanwezig. Meer dan ooit is samenwerking plicht. Het ware kortzichtig dit niet in te zien, misdadig zelfs in de moeilijke periode waarvoor ons land geplaatst is.

Moet men er zich niet over verheugen, dat de sociale organisaties onverlet en ongerept zijn gebleven, dat de beproefde leiding het stuur vast in handen heeft, en dat over de hele linie een eenswillende stemming en geest van toenadering wordt aangetroffen?

Dit feit klopt intussen niet met de verwachting van sommigen, dat heel het gebouw van het sociale verenigingswezen zou instorten, dat zich een chaos zou vertonen en zij van die gelegenheid zouden kunnen gebruik maken om hun haan koning te doen kraaien.

Daarom wordt thans door sommigen, met of zonder geloofsbrieven, verzekerd, dat van het organisatieleven niets over is, dat er een soort vacuum bestaat en dat zij die leegte zullen vullen met de leiding aan zich te trekken.

De N.S.B. dingt naar de leiding, maar ook het Nationale Front. De beide „bewegingen" negeren of bestrijden elkaar.

Zo schrijft het orgaan van het Nationale Front:

> „Er zijn er, die denken van de nieuwe omstandigheden partij te kunnen trekken om partij-politieke desiderata te verwerkelijken of, nog minderwaardiger, om partij-politieke wraak te oefenen onder de bescherming van de Duitse macht."

Men behoeft niet te vragen op wie dit slaat en wie hier als concurrent in het aan bod komen wordt afgewezen.

Er kan intussen nu de sociale organisaties getoond hebben hun arbeid met niet minder inspanning te willen voortzetten, van een vacuum geen sprake zijn.

Nationaal Front moge al gewagen van het troosteloze beeld van een huis dat leeg en doelloos staat „omdat de heer des huizes failliet is," op het vakverenigingswezen is dit niet van toepassing: het leeft en werkt met dezelfde arbeidslust als te voren.

Nationaal Front voert de soldaten op, die als helden hebben gestreden en door de bommen, die ons vaderland tot capitulatie dwongen, „het huis der partijpolitiek" hebben zien vernielen, dat „nimmer herrijzen zal."

Het hoeft niet te herrijzen, het is er nog, en de soldaten, zonen van het volk, hebben in dat „vernielde" huis hun plaats hernomen.

Men moet geen tegenstelling scheppen die er niet is: de soldaten zijn ónze zonen, hervatten als burgers van de staat hun taak en scharen zich als arbeiders weer in het gelid der organisaties die ze practisch niet hebben verlaten.

Nationaal Front behoeft zich niet aan te bieden als de leider voor de nieuwe tijd: wie tot heden de leiding hadden begrijpen hem, weten wat daarin kan en moet worden bereikt.

Hun verleden bewijst, dat zij niet de mannen der „phrase" zijn maar van de daad: uit hetgeen op sociaal-economisch terrein tot dusver werd verwezenlijkt blijkt, dat zij de honderdduizenden arbeiders, die in hen vertrouwen stelden, niet alleen „prachtig" hebben toegesproken, maar hen hebben opgeheven uit het proletariërsbestaan, waarin ze een halve eeuw geleden verzonken lagen.

Waarom zouden de arbeiders nieuwe leiders zoeken nu die van heden een verleden van rusteloze arbeid en onverflauwde inspanning achter zich hebben met geen ander doel voor ogen dan de verheffing van de arbeidersstand?

Wat hebben de heren, die zich thans, met of zonder geloofsbrieven, aanbieden niet alleen, maar naar voren dringen, voor de arbeiders gedaan en tot stand gebracht, om door dezen op het schild te worden geheven?

Ook na de storm

(A.). Als een rots te midden van de branding, zo werd het Verbond gesymboliseerd op het bekende affiche. Wie zou hebben kunnen vermoeden, dat dit beeld zo spoedig actueel zou zijn?

Onze tekenaar beeldde ditmaal op de voorpagina het Verbond op andere wijze uit: als een boom, die ook nà de storm krachtig en onbewogen staat.

Gestadig heeft het Verbond wortel geschoten in de vaderlandse bodem; zó hecht en zo diep, dat het als het ware in de Nederlandse samenleving is verankerd.

Aan de brede, krachtige stam ontsproten vele stevige, kerngezonde takken: bloeiende instellingen van velerlei aard. Een volle, rijke bladertooi torsend hief de boom zich ten hemel.

Doch èlke boom, hoe krachtig ook, kan ontworteld worden. Het is niet geschied. God heeft het zo beschikt. Krachtig en onbewogen staat het Verbond. God zij dank. Hij geve ook in de toekomst groei en wasdom.

Uitverkoren ...

(A.) Het klinkt misschien wat ongelooflijk, maar wij leven in een mooie tijd.

Het is òns geslacht, dat uitverkoren is deze tijden te beleven, de moeilijkheden het hoofd te bieden, aan een nieuwe toekomst mede te helpen bouwen.

Slappelingen zijn verslagen en ontmoedigd; krachtige en sterke figuren krijgen integendeel het gevoel dat wij allen kennen, wanneer wij de voorjaarsstorm tegemoet treden, juist tegen de wind in, en ons aan de weerstand sterken.

Mogen velen, zeer velen in onze beweging, deze tijden zó zien en zich fier verblijden dat het hun gegeven en toevertrouwd is, juist thans te leven en te streven.

Snelle beslissingen

(A.) Snelle beslissingen worden geprezen. Langs tweeërlei weg zijn zij te bereiken. Daar is het absolute bevel, waaraan geen ontkomen is, waarbij men zich zonder meer heeft neer te leggen.

Daar is ook een andere weg: de zelfoverwinning en de zelfopoffering van hen, die mede te beslissen hebben. Daar is de bereidheid om zich te scharen achter de leiding, daar is het vertrouwen in de leiding, daar is de persoonlijke nederigheid, daar is de wil om mee te denken in de richting van hen, die men zelf de leiding toevertrouwde. Deze laatste weg is in het verleden in de arbeidersbeweging véél bewandeld, hoe vrij en onafhankelijk men ook was in het naar voren brengen van goede motieven. Deze goede traditie in onze beweging moge voortgezet en gecultiveerd worden. De beweging en haar idealen zullen er wel bij varen.

De daad

De R. K. Werkliedenvereniging Sint Joseph te Utrecht heeft een gift van vijfhonderd gulden ter beschikking gesteld van het Grebbe-comité, tot leniging van de nood der getroffen burgerbevolking.

Het voorstel, op deze manier het Grebbe-comité te steunen, is uit de boezem van het dagelijks bestuur dezer vereniging voortgekomen, vervolgens aan het voltallige hoofdbestuur voorgelegd en daarin met algemene stemmen goedgekeurd.

Dat in de kring van onze katholiek georganiseerde arbeiders spontaan een dergelijke daad gesteld is, getuigt van goede burgerzin, oprechte vaderlandsliefde en van 'n echt christelijk meeleven met hen, die door de oorlog zo zwaar getroffen werden.

Bloedgetuigen van Christus

EEN TESTAMENT

Bij Romen en Zoon te Roermond verscheen dezer dagen het boekwerk „Bloedgetuigen van Christus", door M. F. Schurmans S.J., waarin verschillende martelaarsdocumenten uit de eerste eeuwen der Kerk zijn opgenomen. Men treft er in aan het Testament van de veertig martelaren van Sebaste, die in 320 na Christus in een vijver de vriesdood ondergingen. Zij zonden een collectieve brief aan de kerken om hun laatste wil mede te delen.

Men voelt uit dit testament, dat zij het zich een eer rekenden te mogen sterven voor het geloof. De toon van de brief wordt slechts verstaan, als men bedenkt, dat de martelaren zich de eer van hun uitverkiezing bewust waren. Wij laten een gedeelte hieronder volgen.

„Melitius, Aetius, Eutychius, gevangenen van Christus, aan de eerbiedwaardige bisschoppen, priesters, diakens, belijders en alle andere geestelijken van deze stad en van de hele streek, wij groeten u in Christus.

I. Wanneer wij met Gods genade en de gemeenschappelijke gebeden van alle christenen, de strijd, die ons te wachten staat, zullen gestreden hebben en wanneer we de kampprijs van hierboven zullen verworven hebben, dan wensen we, dat gij dit schrijven als onze laatste wilsbeschikking zoudt beschouwen.

We verlangen namelijk, dat onze overblijfselen verzameld worden, door toedoen van den priester Proïdus, onzen vader, en van onze broeders Crispinus en Gordius, geholpen door het vurige volk: Cyrillus, Marcus en Sapricius, zoon van Ammonius, en dat ze begraven worden bij Zela in de provincie Sareim. Hoewel we allen van verschillende streken afkomstig zijn, toch wensen we allen dezelfde rustplaats te delen. Daar we samen de laatste kampstrijd hebben gestreden, verlangen we ook samen te rusten in de aangeduide streek. Ziedaar de beschikkingen van ons welbehagen, en die de Heilige Geest goedgunstig heeft aanvaard.

Daarom dan willen wij, die in gezelschap zijn van Aetius, Eutychius en andere broeders in Christus, onze meesters, onze ouders en broeders op het hart drukken, zich alle smart en onrust te besparen. Wij vragen hun, het besluit, dat wij in broederlijke gemeenschap troffen, te eerbiedigen en bereidwillig aan onze wens te voldoen. Zo zult gij van ons aller Vader de rijke beloning erlangen voor uw liefdadigheid en uw erbarmen. Ook dit nog willen wij u vragen, dat wanneer men onze overblijfselen uit het vuur gehaald heeft, niemand er iets van achterhoude voor zichzelf, maar dat hij er voor zorge, ze alle te verzamelen en te brengen bij degenen, die we hoger hebben genoemd. Dat ieder vol hooggespannen ijver weze en blijk geve van zijn edele gevoelens, en dat hij rijkelijk beloond worde voor zijn kommervolle zorgen en zijn medelijden, evenals Maria, die, omdat ze trouw de wacht hield bij het graf van Christus, vóór al de anderen haar Heer aanschouwen mocht en dus het eerst de genade der vreugde en der vertroosting kreeg.

Doch, als iemand zich tegen ons verlangen verzet, dat hem de goddelijke beloning dan onthouden worde en dat hij de verantwoordelijkheid zijner liefdeloosheid drage; want uit kleinzielig eigenbelang is hij in de rechtvaardigheid te kort gekomen en heeft hij getracht diegenen van elkaar te scheiden, die de Heilige Geest, onze Verlosser, door zijn genade en voorzienigheid onder het zoete juk van éénzelfde geloof verenigd had.

II. Daarom dan vraag ik u, broeder Crispinus..... en zet ik u aan, u ver te houden van de genoegens en de dwalingen der wereld. Wereldse roem is bedriegelijk en vergankelijk. Hij bloeit een korte stonde slechts en verwelkt dan weer als gras, dat minder tijd behoeft om weg te sterven, dan om op te schieten. Werp u liever in Gods armen, want Hij geeft rijkdom zonder maat aan allen, die naar Hem toesnellen; Hij geeft het eeuwig leven aan allen, die op Hem betrouwen.

Dit is de gunstigste tijd om voor zijn heil te zorgen. Dit is het geschikte ogenblik om zich te bekeren en zonder uitstel een goede levenswandel te betrachten. Het leven is vol wisselvalligheden; en staat ge voor een kruispunt, zie dan, waar uw voordeel ligt en kies de weg van inkeer om de schuldlijst uwer vroegere zonden te vereffenen. Want ik zal u oordelen, zegt de Heer, in de staat, waarin ik u vind. Zie dus, dat men u onberispelijk vindt, in de beoefening der geboden van Christus: zo zult ge ontsnappen aan het eeuwig en onblusbaar vuur. Want sinds lang roept Gods stem ons toe: „De tijd is kort".

Houdt vooral de liefde hoog. Zij alleen eerbiedigt de rechtvaardigheid, zij alleen gehoorzaamt aan God en aan de wet der broederlijke genegenheid. Wordt in den broeder dien men ziet, niet God geëerd, dien men niet ziet? En als wij broeders noemen allen, die uit eenzelfde moeder geboren worden, is dan voor ons dit woord niet ruimer en omvat het niet hen allen, die Christus eensgezind beminnen? Heeft Christus, onze Heiland en God niet gezegd: „Broeders zijn niet alleen zij, die door natuurlijke banden aan elkaar verbonden zijn, maar zij, die zich naar best vermogen inspannen om het geloof te beleven en de wil te volbrengen van den Vader in de hemel"?

WEEMOED EN HOPE

Op den bodem van het leven,
In de diepte van het hart
Rust de Weemoed
En de Smart;
Maar de Hope rijst er neven,
In 't geslingerd menschenhart.

Tusschen weemoed, strijd en hope
Vliedt het leven snel voorbij:
Waakzaam, werkzaam
Wachten wij
Dat het Raadsel zich ontknoope,
Wat ons korte leven zij.

P. A. DE GENESTET.

Gesprek in de bus

Er zullen misschien in deze dagen wel meer gesprekken gevoerd worden, zoals onderstaand dezer dagen in een autobus. We praten in deze tijd immers met iedereen en voelen ons zo geneigd contact met elkaar te zoeken in het leed dat ons gezamenlijk getroffen heeft.

„Ach," zei mijn buur, „hoe kan God toch al die ellende toelaten? Ik heb nu gezien wat de oorlog voor rampen meebrengt, maar neen, ik kan het niet bij elkaar brengen: hoe laat God, van wien wij toch weten, dat Hij een liefdevolle Vader is, dit toe? Hij straft ons, zo zeggen sommigen, maar ik vind dat Hij niet anders doet dan ons straffen: werkloosheid, crisis, mobilisatie, de ellende van de gezinnen-uit-elkaar en nu een zo grote ramp als deze oorlog, waarbij zovelen sterfgevallen te betreuren hebben... En als Hij dan ziet, dat het toch niets uithaalt, waarom houdt Hij niet op? Ik als vader **blijf** mijn kinderen toch niet voortdurend straffen? Neen, dat kan ik niet."

„Ja, het is inderdaad vreselijk en verschrikkelijk, wat we allemaal om ons heen zien, het verdriet en het leed, dat onze medemensen en misschien ook onszelf getroffen heeft, u ziet dit als straffen die door God van bovenaf en van buitenaf worden opgelegd. Maar als uw kindje onrijpe appelen eet, dan wreekt zich dat vanzelf. Het maagje raakt van streek en als het kind het nog eens doet, dan gebeurt het wéér, en zo ook een derde en vierde keer, als het nog niet wijzer geworden is. Daar hoeft u zelf nog niet eens met straffen te dreigen of op te treden. Het kind heeft zichzelf al gestraft: de natuur wil zich herstellen en het gaat met pijn en narigheid voor het kind gepaard.

Zo gaat het ook in de wereld; als wij mensen (ieder van ons, en ook allen samen) iets doen, ja veel doen, wat tegen de wetten en de orde van Gods schepping ingaat, dan moet zich dat op de duur wreken. Er komt veel pijn en ellende zonder dat God daarvoor van bovenaf en van buitenaf hoeft in te grijpen; neen, het kwaad wreekt zichzelf.

En nu zegt u zeer terecht, dat u zeker zou voorkomen dat uw kind een tweede en derde keer onrijp fruit bemachtigen kon. U zou het ver weg bergen, zodat het eenvoudigweg niet ziek zou kunnen worden. Maar dan beneemt u uw kind de vrijheid. U doet dat zeer terecht en juist, want uw kleine kind heeft nog niet genoeg verstand om zelf te oordelen. God doet dat niet. Hij heeft den mens vrij geschapen. De mens kan ziek-makende dingen eten of niet; hij kan Gods geboden overtreden of niet; en dat sluit vanzelf in, dat de mens zichzelf en anderen nadeel kan doen. Aan den mens gaf God **verstand:** hij weet of kan weten, wat hij doet; God schiep hem **vrij.**

Misschien zegt u: „Als ik God was.... Een andere wereldorde zou toch verkieslijker zijn." Daar kunnen we lang over praten. Wij zijn nu eenmaal geen God en wij kunnen ook niet over God en Zijn alwijze raadsbesluiten oordelen. Feit is, dat God den mens vrij gemaakt heeft en ook dat de mens na de zondeval (door **schuld** dus) sterk geneigd is tot het kwade. Het blijft intussen steeds mogelijk om het goede te doen. God is altijd bereid om den mens te helpen.

„Maar de mensen worden zo opstandig door het leed dat hen treft; wat helpt het dan? Had God dan niet in Zijn almacht de gevolgen weg kunnen nemen of ze kunnen verminderen? Waarom laat Hij al die slagen toe?"

„Het klinkt misschien vreemd op het eerste gehoor, maar al Zijn daden zijn louter goedheid. U zegt wel, dat de mensen er van gaan vloeken en dat hoort en ziet u misschien veel. Maar hoort en ziet u óók het mooie, dat nu losbreekt in de mensen? De woorden en daden van inkeer en berouw en van onderwerping aan Gods H. Wil? Het goedvinden wat O. L. Heer doet? Het elkaar helpen en troosten in het leed? En het blijde Godsvertrouwen?

En ook, sommigen van onze jongens stonden zo plotseling in de vuurlinie; het lijkt, of dit zo onverwacht voor God moeten verschijnen geen liefdedaad van O. L. Heer voor hen was. Ze hielden misschien niet van Hem, ze leefden niet goed.... of ze leefden zo goed en waren nog jong....

Maar wie zal zeggen, wat er in zo'n laatste ogenblik in hun hart is omgegaan; wat er tussen God en hen gezegd en tot stand gekomen is. Hoevelen zullen met een hart, dat geheel voor God was, de heldendood voor het vaderland gestorven zijn!

Hoe zullen hun moeders voor hen gebeden hebben, en hun vaders, al zullen die dat niet zo gezegd hebben.

Neen, God slaat niet om te slaan; Hij is zó goed!

Wat Hij doet of toelaat geschiedt alleen uit goedheid voor de mensen.

Wel moet de wereld ver van Hem zijn afgedwaald, dat al deze ellende en doodsangsten en verschrikkingen over de mensheid zijn gekomen!

Maar in Zijn Liefde wil God al dit leed, dat door de mensen (niet door Hem) wordt veroorzaakt, gebruiken om Zijn schepselen tot Hem terug te brengen. Hij ziet zo verlangend uit naar een antwoord op deze poging; voor velen — de stervenden — wordt het de laatste kans. En tallozen onder hen bracht deze laatste kans tot eeuwig geluk. Tot eeuwig geluk ja. Want met de dood voor ogen kiest de mens gemakkelijk het goede en den Goede. En Zijn Liefde versmaadt hem niet. Eindeloos is Zijn barmhartigheid!

Maar ook wij, die nog leven! Wij kunnen en moeten uit deze vreselijke ramp leren terug of dichter tot God komen en tot elkaar. Ook voor de levenden wil God de ellende, die mensen brachten over zichzelf en anderen, doen strekken tot hun geluk.

Ook voor ons neemt Hij die gevolgen der zonden niet weg — neen. Hij laat ze toe, opdat de mensen daardoor tot Hem zouden bekeren tot hun eigen eeuwig heil.

Er kan immers geen andere reden bestaan, waarom Hij ons geschapen zou hebben, dan louter goedheid. Of vindt u uzelf (of laat ik bij mij blijven, want ik ken u zo weinig) of ben ik zelf nu zo'n aanwinst voor de maatschappij? Het zou toch voor God geen gemis zijn, als **ik** er niet geweest was. Maar Hij wilde mij en u gelukkig zien, en dáárom schiep Hij ons, en alles wat ons verder overkomt dient alleen daarvoor.

Probeert u het maar eens om iets wat u overkomt zó te zien; er in te berusten omdat Zijn liefde het zond en omdat het dus niet anders dan goed kan zijn. U zult zien hoe gelukkig, diep gelukkig deze overtuiging maakt. En ook zou ik u willen zeggen: als u uw medemensen opstandig hoort klagen over de rampen, doe dan niet mee. U maakt hen èn uzelf zo nodeloos zwak, want het is zo fout en ondankbaar en onwaar.

Wij kunnen zo'n sterke steun voor elkaar zijn juist in moeilijke dagen. Zeg toch datgene, wat u ook zou troosten in die omstandigheden en bovenal vermeerder bij allen het vertrouwen in God. Hij heeft ons zo boven alles lief. En eens, na niet al te lange tijd, zullen wij het zien bij Hem voor eeuwig in de Hemel. Dan glimlachen wij over dit gesprek, dat blijken zal nog zo ver beneden de heerlijke werkelijkheid van Gods goedheid te zijn gebleven."

p. P. P.

Erratum: In het artikel van 3 Mei 1940 „De zalige Gemma — De Heilige Gemma" staat in de titel 15 Mei 1925—2 Mei 1940. Dit moet zijn — evenals in de eerste regel —: 14 Mei 1933.

Aan het eind staat: „Opnieuw zullen de Passionisten trots zijn op hun **geestelijkheid."** Daar had moeten staan: „....op hun **geestes-kind."**

ONS HUISHOUDEN

Maak jam!

Deskundigen op voedingsgebied, doktoren zijn het er tegenwoordig zonder uitzondering over eens, dat groenten en fruit tot de belangrijkste voedingsmiddelen en dus tot onze eerste levensbehoeften behoren.

Vers, zoals de natuur ze geeft, zijn ze het beste, het gezondst, maar ook als ze oordeelkundig geconserveerd zijn blijven de meeste nuttige bestanddelen behouden, zodat we gelukkig het hele jaar door erover kunnen beschikken.

Een van de vormen waarin we dagelijks fruit kunnen eten is jam. Het gebruik daarvan is de laatste jaren steeds meer populair geworden en dat is gelukkig. Want nu te voorzien is dat boter en vet, waarmee we gewoon zijn ons brood te smeren, meer en meer schaars gaan worden, kunnen we tenminste onze boterham van een laagje jam blijven voorzien. Het brood blijft daardoor smakelijk, voedzaam en gezond.

Omdat we niet voldoende suiker kunnen krijgen, om van iedere fruitsoort onze gehele wintervoorraad jam ineens te maken, conserveren we het fruit voorlopig zonder suiker op een of andere manier, om er later jam van te bereiden als we die nodig hebben of als er suiker voor beschikbaar is. Deze methode heeft ook nog het voordeel, dat zo'n fruit of fruitsap ook nog op andere wijze gebruikt kan worden, b.v. als compôte, als limonade, als puddingsaus, enz.

Aardbeien, kersen, rode, witte en zwarte bessen, rijpe kruisbessen, frambozen, pruimen, abrikozen, perziken moeten voor dit doel 30 min. gesteriliseerd worden bij 80 gr. C.

Rhabarber, rauwe kruisbessen, morellen, bosbessen en vossebessen echter bevatten een zo scherp vruchtenzuur, dat steriliseren overbodig is. Na gewassen te zijn, ontdoet men het fruit van steeltjes en bloemrestjes en de morellen van pitten, terwijl de rhabarberstelen in stukjes gesneden worden. Ze worden dan met slechts een bodempje water verwarmd in een gesloten pan op zacht vuur, tot alle sap uitgevloeid is. We gieten dan alles nog heet in vooraf met heet sodawater schoongemaakte en warm nagespoelde wijnflessen tot 4 à 5 cm. onder de rand en sluiten die af met uitgekookte kurken, die we vervolgens dichtlakken en liggend bewaren; steriliseren is voor deze niet nodig.

De eerder genoemde te steriliseren vruchten krijgen dezelfde voorbehandeling.

Rhabarber die nu in massa voorradig is, heeft de nuttige eigenschappen van fruit, maar is veel goedkoper. Men kan ze daarom later met aardbeien, frambozen, kersen en andere fijnere smakende vruchten mengen en tot jam bereiden, waarbij de smaak der betere vruchten blijft overheersen. Men kan daarbij zelfs ¾ rhabarber nemen. Vooral de zoete kersen geven met de zure rhabarber goed resultaat.

Ook rauwe kruisbessen kan men door ander fruit mengen. Kruisbessen (rauwe, niet te rijpe) hebben bovendien het voordeel dat ze rijk aan pectine zijn, wat het stijf worden der jam bevordert.

Nu we niet voldoende suiker voor het jam maken zullen hebben, moeten we andere middelen te baat nemen. Gewoonlijk gebruiken we voor jamkoken 1 deel **vruchten** op ½ deel suiker en koken de vruchten dan zó lang, tot het vocht (het gezonde, kostbare sap!) grotendeels verdampt is en de klaargemaakte **jam** dus uit ongeveer gelijke delen vruchten en suiker bestaat.

Wanneer we Opekta of Pengel aan de vruchten en suiker toevoegen, dan moeten we evenveel suiker als vruchten gebruiken. Naar de schijn is dit duurder, maar omdat de jam dan slechts plm. 10 min. behoeft door te koken en er dus vrijwel geen sap verdampt, houden we veel meer jam over, die evenals de jam zonder Opekta uit half suiker half vruchten bestaat; maar deze jam heeft in de eerste plaats haar fijne vruchtensmaak gehouden, en wat belangrijker is, vrijwel alle voedingswaarde. Het grote nadeel van het langdurig koken van jam zonder pectine is het vrijwel geheel verloren gaan van het Vitamine C.

Nu we zuinig met de suiker moeten omspringen gebruiken we 1800 gram vruchten, 1200 gram suiker en 1000 gram glucose plus Opekta of Pengel.

Glucose is de blanke stroop die uit zetmeel bereid is en 75 pct. van de voedingswaarde van suiker heeft. Ze is goedkoper dan suiker en, wat op 't moment bijna nog belangrijker is, ze is zonder bon verkrijgbaar. Het is een uitstekend voedingsmiddel met ook verdere nuttige eigenschappen; ze vormt een belangrijk bestanddeel van de gewone huishoudstroop en keukenstroop, dus iets bijzonders is het ook weer niet. Het is alleen iets nieuws, iets vreemds. Maar we leren ons tegenwoordig snel aanpassen.

Door de suiker wordt het bederven van de jam tegengegaan. Nu we minder suiker gebruiken is het daarom gewenst, dat we een ander bederfwerend middel nemen. We kunnen volstaan met 1½ tabletje benzoëzure natron of ¼ tot ½ gram salicylzuur (poeder) per kg jam (bij den drogist te verkrijgen). Tegen dat de jam stijf genoeg is laten we deze stof nog even meekoken, zodat ze goed met de jam vermengd is en gieten de jam dan heet in de met heet sodawater goed gereinigde en met warm water nagespoelde potjes. We sluiten deze af met een vochtig blaadje cellophaanpapier, dat met een elastiekje vastgebonden wordt.

De aandacht wordt erop gevestigd, dat vooral zwarte bessen bijzonder rijk aan Vitamine C zijn, iets van belang voor de kindervoeding.

WILMA MÜNCH.

DAMES EN MEISJES MAAKT NU ZELF UW KLEEDING

Zendt bon en 25 cent aan postzegels en U ontvangt een mooi boek met ruim 100 maten en modellen en tevens een gratis apparaat om U te laten zien hoe gemakkelijk onze methode is om **THUIS** alle kleeding te leeren maken en vermaken.

BON aan **MODEVAKSCHOOL E. N. S. A. I. D. Tolsteegsingel 54, Utrecht**

Naam:

Adres:

St. Antonius

FEESTDAG 13 JUNI

Toen wij in onze jeugd bij de Zusters Franciscanessen ter school gingen, kregen wij — net gelijk de schoolkinderen van thans — nogal eens een bevlieging van grote ijver, precies toevallig als het teken gegeven werd de penhouders in de richel te leggen. We schreven dóór!

Dàn vertelde Zr. Ludovica over de buitengewone gehoorzaamheid van Sint Antonius: toen hij op zekere dag in zijn cel op het perkament aan het schrijven was, luidde de bel, die hem naar de refter riep. Antonius aarzelde geen seconde, maakte de T ('t was een hoofdletter) niet af en lei zijn schrijfveder neer. „En ziet, kinderen, toen hij weer terugkwam om zijn arbeid voort te zetten, zag hij de halfafgemaakte letter voltooid met een gouden krul!"

Wanneer ik nu, na 30 jaar, dit verhaal aan mijn eigen ongehoorzaam kroost doe, dan gillen mijn vulpenkinderen: „O moeder, hou op!" En een critische achtjarige boef vraagt: „Was het echt goud, moeder, of meer van dat soort verguldsel?"

Neen, zo grif van aannemen als wij indertijd zijn de kinderen van tegenwoordig niet meer. Dat doet niets af aan de waarheid, dat zij toch van den H. Antonius houden, gelijk alle Roomse mensen dat doen: de jonge meisjes en de oude moedertjes, de schooljongens en de grote mannen. Ze houden van hem en gelóven in de kracht van zijn voorspraak in alle omstandigheden des levens. Zelfs al lachen ze om het naïeve vertelsel uit de klas en al gaan ze mee met wat de geleerden in de nieuwere Antonius-studie hebben vastgelegd, nl. dat vele aan hem toegeschreven wonderen slechts legenden bleken, diep in hun hart zien zij in Antonius van Padua nog altijd den Groten Wonderdoener, dengene die uitkomst geeft in de meest uiteenlopende moeilijkheden.

Antonius-Wonderdoener!

Er zijn andere rake woordcombinaties te maken: Antonius-fel predikant; Antonius-harde werker; Antonius-groot geleerde; Antonius-man van zijn tijd.

Dezer dagen las ik in De Gemeenschap een pittig artikel door A. de Visser S.C.J.; Populaire apologie. (Hij) die ten jare 1940 de Katholieke Kerk wil verdedigen en haar leer populair uiteen zetten, richt zich niet tot poorters, baljuws en schouten, maar tot een onrustig volk van flatbewoners, belijders van politieke ideologieën, half-intellectuelen, sportsmen, permanente werklozen, bureauchefs, militairen, typisten, copiïsten, kantoor-, winkel- en wachtkamerbedienden, een volk, dat zwerft langs fabrieken, warenhuizen, filmpaleizen en kantoorgebouwen.....

Hij die het toespreekt, moet recht op zijn doel afgaan, en duidelijk zijn gedachte zeggen.....

(Dit geslacht) is te moe en verward voor langdurige ingespannen arbeid der hersens. Het wil, dat de spreker of leraar zijn betoog zo kort en duidelijk mogelijk uiteenzet: „Hierover spreek ik; zo is de stand van het probleem; ziehier de beginselen, die moeten worden toegepast; hier zijn de feiten; trek nu de conclusies!" Het geeuwt zeer oprecht van al-maar herhalingen, omdat het aanvoelt, of het gesprokene persoonlijk doordacht, althans doorvoeld is!"

Waarlijk, bij sommige redenaars en bij nog veel meer krantenschrijvers (ik bedoel dan de kranten van voor de oorlog) twijfelt men er werkelijk nu en dan aan, of ze den mens van heden wel kennen, of ze zelf van hun, van onze tijd zijn!

Dan Sint Antonius!

Hoe verstond hij zijn tijd èn zijn tijdgenoten; hoe doorzag hij de ketters-van-die-dagen; hoe kon hij door zijn bezielend woord het volk van hoog tot laag boeien; hoe wis hij zich snel om te schakelen; preken als hij moest voor arme drommels en geleerde Benedictijnen, voor eenvoudige monniken en hoogwaardigheidsbekleders, tot zelfs voor den Paus toe!

Een interessante levensgeschiedenis, die van Sint Antonius! Waard om van a tot z gelezen te worden.

Hoe is dat tegenwoordig? We zitten 's avonds in het tuintje voor of op het plaatsje achter ons huis; van uitgaan is geen sprake en je kunt toch niet aan het babbelen met de buren blijven! Waarom eens geen boek ter hand genomen? Naar een goedkope roman, waarin vrouwen met gazellen-ogen allerlei heerlijke avonturen beleven en waarin de mannen charmant en geestig zijn (o heel anders dan onze nuchtere echtgenoten!), neen, daar staat ons hoofd nu niet naar.

Een heiligenleven?

Wat denkt u van Sint Antonius van Padua?

Pater Lohuis O.F.M. schreef het prettig leesbaar historisch verhaal van zijn leven.

Ge leest daar van een kleinen, zwartharigen, Portugesen jongen, die leefde in de tijd toen de zoete liederen der troubadours weerklonken, de wierook golfde boven de kleurige processies en de blauwe mantels der edele ridders zwierig golfden. Al vroeg trad hij in de orde der Augustijnen, verwierf zich een kolossale schriftuurkennis, werd minderbroeder, trok naar Marokko als missionaris, keerde ziek terug, landde in Italië, ontmoette Sint Franciscus, werd kluizenaar..... totdat bij zekere gelegenheid zijn redenaarstalent ontdekt werd. Toen begon het eindeloos reizen en trekken en biechthoren en twisten beslechten en strijden tegen de ketterijen der 13e eeuw..... en bekeringen maken.

Antonius stierf 13 Juni 1231 op 36-jarige leeftijd. En wij, die het boek gesloten hebben, vragen ons af: Hoe is het mogelijk, dat iemand in zo weinig jaren zo veel arbeid kon verzetten?

Wij klagen zo gemakkelijk: Ik ben nooit klaar..... Niemand vraagt, of ik wel kan.... Ik moet altijd maar vort....

Het leven van Sint Antonius beschouwend rechten we onze vermoeide rug en proberen om naar zijn voorbeeld blijmoedig verder te werken.

Zolang het dag is.

C. BOUDENS-VAN HEEL.

*) Antonius, een verhaal van zijn leven, door p. fr. N. Lohuis O.F.M.

N.V. MATTHEEUSSENS
OSSENDRECHT
PEEKOFFIE MOSTERD
TAFELZUREN
STEUNT HOLLAND'S INDUSTRIE

SCHAAKRUBRIEK

Correspondentieadres: Drs. Th. C. L. Kok, Assendelftstraat 17, Den Haag.

Het Staunton-Gambiet

(Vervolg)

Zoals wij een vorige maal zagen kan zwart na 1. d4, f5. 2. e4!, fe4:. 3. Pc3, Pf6. 4. Lg5!, c6. 5. Lf6:, ef6:. 6. Pe4: met 6. ...., d5 of nog beter met 6. ...., Db6 een goed spel krijgen. Het terugwinnen van de pion is echter niet de juiste gambietstijl. Bij een gambiet immers offert men een pion in ruil voor een groter of kleiner stellingsvoordeel; vaak ziet men dan dit voordeel weer verdwijnen als de pion heroverd wordt. Veel consequenter is dan ook de door Lasker aangegeven variant: 1. d4, f5. 2. e4, fe4:. 3. Pc3, Pf6. 4. Lg5, c6. 5. **f2—f3!** waarmede definitief van de pion afstand gedaan wordt; 5. ...., **e4×f3. 6. Pg1×f3, e7—e6** (ook na 6. ...., d5. 7. Ld3, Lg4. 8. h3, Lf3:. 9. Df3: staat wit beter) 7. **Lf1—d3, Lf8—e7. 8. Pf3—e5!** (dreigt 9. Lf6:; Lf6:. 10. Dh5†, g6. 11. Pg6:! hg6:. 12. Dg6:† gevolgd door 0—0 en Pe4) 8. ...., 0—0. 9. **Lg5×f6, Tf8×f6. 10. Dd1—h5** met goede aanvalskansen.

Iets beter is (na 5. f3) 5. ...., **Dd8—a5** met aanval op Lg5. 6. Lf6:, ef6:. 7. fe4:, Lb4: brengt wit niet veel vooruit. Beter is 6. **Dd1—d2! e4—e3. 7. Dd2×e3 of** 6. ...., **e4×f3. 7. Pg1×f3;** steeds houdt wit het initiatief in handen.

Als slot een partij, die met deze opening begint.

Wit: Dr. K. Göring. Zwart: J. Minckwitz.

1. **d2—d4, f7—f5. 2. e2—e4, f5×e4. 3. Pb1—c3, Pg8—f6. 4. Lc1—g5, e7—e6.** Zwart geeft zijn pion direct terug om niet in het nadeel te komen. Daar Pb8 nog naar veld c6 gespeeld kan worden, geeft thans de voortzetting 5. f3, ef3:. 6. Pf3: niet zó veel vooruitzichten als na 4. ...., c6. 5. **Lg5×f6!** Dit is beter dan 5 Pe3:, Le7! 5. ..., **Dd8×f6,** (5. ... gf6:? 6. Dh5†). **6. Pc3×e4.**

Zonder een pion achter te zijn, heeft wit nu toch een kleine voorsprong in de ontwikkeling. 6. ...., **Df6—g6?** (Zie diagram no. 248). Daar wit geen loper

No. 248

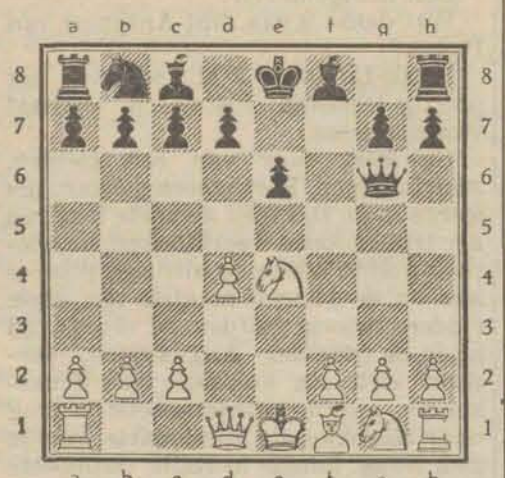

Stelling na 6. .... Dg6.

meer heeft, die zich over de zwarte velden voortbeweegt, was 6. ...., Dh6 wel minder riskant geweest. De zwartspeler meende evenwel door de druk op pion g2 de ontwikkeling van wit's loper nog enige tijd tegen te kunnen houden. Maar dat kwam anders uit: 7. **Lf1—d3! Dg6×g2. 8. Dd1—h5†, g7—g6.** Op 8. ...., Dg6 volgt 9. Pd6† en 10. Lg6:, terwijl no. 8. ...., Kd8. 9. 0—0—0!, Dh1:? (beter is thans Dg6) 10. Pe2, Dg2. 11. Pf4 met damevangst volgt. 9. **Dh5—e5, Dg2×h1.** 10. **De5×h8, Dh1×g1†. 11. Ke1—d2, Dg1×a1.** Zwart neemt, wat hij maar krijgen kan en wit gunt hem dat graag; daardoor immers kunnen de overblijvende witte stukken den totaal onverdedigden zwarten koning des te gemakkelijker mat jagen. Verstandiger was dan ook de meer bescheiden zet 11. ...., Dh2: geweest om de dame ter verdediging terug te kunnen trekken. 12. **Pe4—f6†, Ke8—f7.** Ook 12. ...., Ke7 verliest: 13. Dh7:†, Kf6: (13. ...., Kd6. 14. Le4!, e5. 15. Pe8†, Ke6. 16. Dg6:†, Ke7. 17. Df6†, Ke8:. 18. Lg6 mat). 14. Dg6:†. Ke7. 15. Dg5†, Kf7 (Kd6?, Dc5 mat). 16. Lg6†, Kg8. 17. Df6, Lg7. 18. Df7†, Kh8. 19. De8†, Lf8. 20. Df8: mat). 13. **Dh8—g8†** (op Dh7† zou Lg7 kunnen volgen) **Kf7×f6. 14. Dg8×f8†, Kf6—g5.** De nu bereikte stelling zal waarschijnlijk menigen lezer bekend voorkomen. Inderdaad werd dezelve reeds vroeger besproken en daarom zij voor de uitwerking verwezen naar „Herstel" van 23 Februari j.l. (diagram no. 225).

Jan van Eijk en de natuur

Luisterrijk was het Bourgondische hof, vol pracht en praal. Feesten en banketten waren aan de orde van de dag, kunstenaars kwamen van heinde en ver om de slotzalen en tafels te versieren. Geen moeite werd gespaard om het de gasten en feestvierenden zo aangenaam mogelijk te maken.

Maar in die roes van feestelijkheid en weelde vergaten de hertogen van het Bourgondische huis niet voor blijvende roem te zorgen bij het nageslacht. Prachtig moesten hun graven zijn, kunstig gebeeldhouwd. 's Hertogen beeltenis moest vereeuwigd worden door de eerste kunstenaars van het land.

En zo viel het den genialen Jan van Eijk [1]) te beurt tot hofschilder van hertog Philips aangesteld te worden. Wat een wonderlijke figuur, deze vernieuwer van de kunst, te midden van een bijna uitgeleefde sfeer, waar de etikette tot in 't fijnste detail was vastgesteld.

Fris en nieuw beziet hij de mensen, zoals ze zijn in de natuur. Zouden hem op een voorjaarswandeling door de bossen plotseling de ogen geopend zijn voor de lente in al haar schoonheid, voor 't openbloeien van de natuur en de wondere werking van de zon op 't nieuwe jonge groen? Niet meer alleen den **mens** ziet hij als schepsel van God, maar ook dat kleine bloempje en dat nietige grassprietje, dat evengoed de taak heeft te leven tot Gods verheerlijking. Eenvoudig blij ook is hij, als hij de twinkeling van een zonnestraal op een edelsteen ziet, of de diep gouden glans van een brocaatmantel.

Schilderen wil hij dit alles, zijn blijheid uitvieren en met grote liefde besteedt hij zijn aandacht aan het kleinste détal. Veel madonna's heeft hij gemaakt. Onderwijl verloochent hij z'n positie als hofschilder niet en de hoofse sfeer, waarin hij zo veel verkeert: met smaak en grote zorg beeldt hij de prachtigste gewaden en stoffen uit, als 't ware elke edelsteen in haar eigen glans bestuderend. Hoe groter eer hij z'n personen toekent, zoals bijvoorbeeld God den Vader en Maria, hoe kostbaarder hun gewaden zijn.

Van Eijk is een realist. Nauwkeurig bestudeert hij de dingen om zich heen, maar hij geeft ze weer als een afstraling van Gods heerlijkheid.

In 't detail van de z.g. „Rolin-Madonna", hier afgebeeld, zien we een doorkijkje op een landschap, waardoor rustig een riviertje kronkelt, aan beide oevers glooiende heuvels, op de achtergrond in de horizont verschietende bergen. De stad op de voorgrond, de huizen, de brug, alles is zo reëel en toch zo schilderachtig weergegeven. 't Perspectief is feilloos. Dit landschap ademt een vredige, rustige sfeer, de schilder houdt van het land.

Jan van Eijk is een vernieuwer geweest. Eeuwenlang bouwt men voort op zijn vindingen, tot de kunst verzandt in conventie.

Nogmaals zal dan de natuur ontdekt worden en wel door de Franse 19e-eeuwse impressionisten.

E.

1) Jan van Eijk leefde van 1368—1441; hij was de broeder van Hubert van Eijk, van wien weinig bekend is.

WE MAKEN EEN:

Tijdschrift-omslag

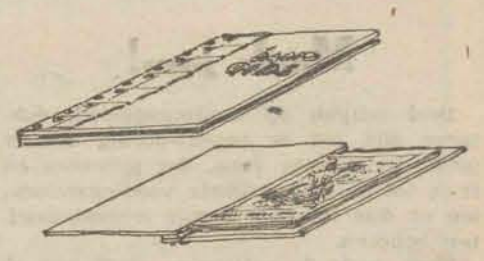

Een Langstraats radio-luisteraar wil voor zijn radiobode een omslag maken. Alleszins aan te bevelen, want: Zoeken is vermorste tijd — neem een KRO-gids die u leidt. Maar dan moet de gids ook een vaste plaats hebben waar men hem altijd vinden kan, en niet eerst tussen oude kranten of kerkboeken worden opgediept.

De omslag die wij hierbij geven wordt gemaakt van carton, een reepje leer, wat plakpapier, een 14-tal nagels, een paar, van triplex uitgezaagde letters en.... een elastiekje.

We beginnen met het carton, en snijden 2 bladen van 3 mm dik, 31 cm lang en 25 cm breed. Van het bovenblad wordt een reep van 3 cm afgesneden dat straks mede de rug gaat vormen.

Nu snijden we carton dik 5 mm een reep lang 31 cm en breed 3 cm.

De bladen en repen worden nu rondom beplakt met boekbinderspapier in 2 kleuren, namelijk voor de binnenvlakken rood, en voor de buitenvlakken zwart. De binnenvlakken worden het eerst beplakt en daarna de buitenvlakken, het zwarte papier wordt verder om de kanten heengehaald en aan de binnenzijde met een rand van ½ cm vastgeplakt. (Vooral bij de hoeken moet het omzetten zorgvuldig gebeuren, anders wordt het een slordige boel). Het beplakken kan met gewone stijfsel gebeuren. Is het carton erg ruw dan verdient het wel aanbeveling om er eerst een dun papiertje overheen te plakken, dan werkt het omslagpapier mooier vlak en glad.

Als we de vlakken en repen zo hebben gereed gemaakt, en ze voldoende droog zijn (leg ze tijdens het drogen tussen 2 planken met wat stenen of boeken er op) wordt de onderplaat met de rode kant bovengelegd, de reep van 5 mm dik langs de linkerzijde gelegd en de reep van 3 mm daar bovenop en deze drie stevig aan elkaar gelijmd en met spijkers bevestigd.

Van zwart chroomleer snijden we nu de rug uit: lang 31 cm, ruim 17 cm breed, aan de zijkanten uitgeschulpt volgens de tekening in 7 gelijke delen. In dwarse richting worden 6 groefjes getrokken met de rug van een mes.

De leren rug wordt nu om het beplakte carton gelegd en met goede houtlijm vastgelijmd. Bovendien worden aan beide zijden 14 koperen tratsen ingeslagen, waardoor het geheel flink stevig komt te zitten.

De letters Radio-Gids worden op een triplex-plankje dik 3 mm getekend en met een figuurzaag zuiver langs de lijntjes uitgezaagd in dezelfde kleur rood als het binnenvlak geschilderd en vervolgens met houtlijm op de juiste plaats van de bovenplaat vastgelijmd.

De omslag is klaar. Sla het bovenblad naar links, neem een KRO-gids, sla die half open, leg een elastiek om het onderblad van de omslag en de opengeslagen KRO-gids en.... Zoeken is vermorste tijd — maak zo'n omslag waarmee ge 't mijdt.

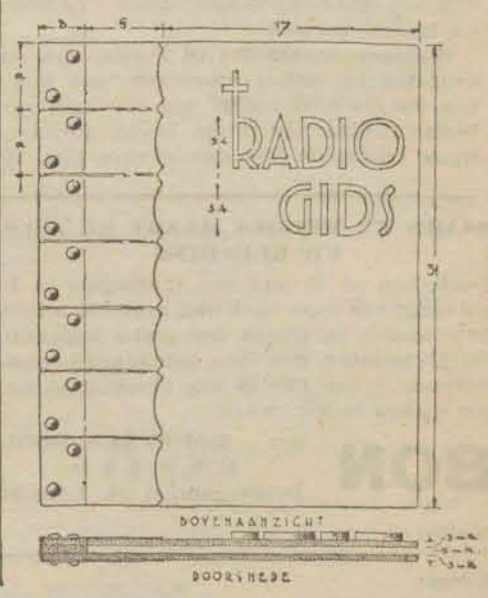

R.K. Volksbond Gravenhage

REDACTIE-ADRES: HOUTMARKT-10

Wij gaan gewoon door!

Zoals u zal blijken, bij dit verschijnen van Herstel is ook onze afdeling weer present.

En uit de diverse berichten op onze pagina, zult u bemerken dat alles weer gewoon door gaat, zoals wij dit gewend zijn.

Het is daarom aan te raden, indien uw werk daarvoor aanleiding geeft, hiervoor Herstel te benutten! Ons eigen orgaan is nog steeds het officiële blad, waar onze aankondiging worden gepubliceerd. Dat men Herstel miste, bleek ons wel, uit diverse vragen daaromtrent. De moeilijkheden waren de eerste weken groot, zodat wij rustig afwachten tot de toestand geregeld was en men kon overzien waar men aan toe was. En het doet ons genoegen, te kunnen verklaren dat ondanks de grote en geweldige gebeurtenissen van de laatste tijd, die niemand ongeroerd hebben gelaten, onze bestuurders uitstekend hun werk hebben gedaan, ook al ontbrak het contact met de centrale leiding.

Dit spreekt voor de goede organisatorische ontwikkeling van onze mensen, terwijl de leden, als vanzelfsprekend, de dingen op namen, zoals die lagen en ongestoord hun werk deden en er niet uit waren te slaan.

We praten wel wat drukker dan anders en men was ongerust er dan men deed blijken, maar één ding verloochenden wij niet: wij bleven nuchtere, koele Nederlanders.

Het was zo goed.

Eenieder blijve op zijn plaats; of die hoog of laag is niet alleen in tijd van voorspoed, maar ook in tegenslag, hebben wij maar één taak en die is van dienende aard.

Vooral de eerste dagen toen alles over ons heen kwam zoals wij nooit hadden gekend. Elke communicatie onmogelijk was en de ene verklaring of regeling van dit of dat op het gebied der werklozenverzorging direct weer ongedaan gemaakt werd, vereisten een kalmte, die door de onzen op bewonderingswaardige wijze is getoond.

Wij deden dit zo echt op onze wijze: tegenspartelen en wat veel woorden, maar het kwam voor elkaar. Zo hier en daar hebben wij ons licht opgestoken en hoewel men tot over de oren in het werk zat, de zaak ging gewoon door.

Dit is een groot compliment aan allen die daaraan hebben medegewerkt.

De tijd heelt de slagen en het leven herneemt zijn loop.

De grote gebeurtenissen zullen evenals 1914—1918 veranderingen brengen op sociaal-economisch gebied.

Met gerustheid zien wij de ontwikkeling der dingen komen en wij twijfelen er niet aan dat — als het weer echt vrede is — onze mooie beweging er niet alleen is, maar krachtiger en gelouterd haar zegenrijk werk kan voortzetten.

L. v. 't H.

Spaarzaamheid

Na een korte onderbreking, zijn wij weer in de gelegenheid in contact met de leden onzer vereniging te treden. En dan moet allereerst een woord van dank gebracht worden aan hen, voor de rust en vertrouwen in ons gesteld. De schokkende gebeurtenissen, die toch niemand onberoerd hebben gelaten, zijn niet van invloed geweest op de werkzaamheid en de paraatheid van het bestuur. Een heel enkele, en die zijn werkelijk aan een hand te tellen, is komen informeren, hoe dit òf dat zat, òf zou kunnen worden.

Wij stellen er prijs op bovenstaande ter algemene kennis te brengen.

Komende tot de feiten is het zaak, evenals tot nu toe enig geduld te oefenen, tot de omstandigheden welke vooral op het gebied van het vervoer liggen, verbeterd zijn.

Voor het binnenlands verbruik behoeft generlei ongerustheid te bestaan. Het ligt op het ogenblik zo dat alleen de vervoerkwestie, hoofdzaak is, dat niet met aflevering begonnen kan worden.

Omtrent de gelden behoeft evenmin ongerustheid te bestaan. Ofschoon het momenteel, door de maatregelen der overheid, niet mogelijk is grote bedragen los te maken, zijn deze gelden te allen tijden safe, omdat dit privé gespaarde bedragen zijn, die moeten dienen om behoeften te dekken.

Alles bijeen wachte men dus rustig af, tot wij gegevens in ons bezit hebben en dat met de aflevering begonnen kan worden.

L. v. 't H.

EEN GEWELDIGE TIJD

Hoe ver ligt achter ons, datgene wat zich vóór 10 Mei 1940 heeft voltrokken. Hoe vreemd is het aan bepaalde gebeurtenissen te worden herinnerd, die in onze gedachten reeds ver terug liggen, maar die volgens de kalender nog slechts een luttel aantal weken geleden zijn.

Wie heeft in de achter ons liggende weken nog wel eens gedacht aan onze zo uitstekend geslaagde gouden feestviering. Aan het prachtige triduum, de pontificale H. Mis, de feestvergadering met het vaderlijke woord, het zo bemoedigende woord van onzen Bisschop?

Die feestviering was als een lichtende dag in de geschiedenis van de Haagse Volksbond, zoals er niet veel voorkomen.

Nauwelijks is er gelegenheid geweest om elkander te zeggen hoe goed het ons gedaan heeft, ons één te voelen met elkander in een goede organisatie, die opgetrokken is op goede trouw en diepe overtuiging en die daardoor zo sterk is.

Toen kwam die donkere dag van de 10e Mei. Een dag vol vrees en twijfel. Wat al vragen hebben ons door het hoofd gespeeld. Wat zal er met ons land en ons volk gaan gebeuren? Hoe zal de toekomst zijn van Europa wanneer het door twee elkander bekampende machten in vuur en vlam wordt gezet?

En in uiterste nood hebben wij ons gewend tot den Allerhoogste. Wij hebben God gebeden om hulp en bijstand, opdat Hij ons zou doen weten wat wij moeten doen.

En in vertrouwen op Zijn Voorzienigheid is er gewerkt en met goed resultaat gewerkt.

Enige dagen is ons land een oorlogstoneel geweest en zijn er strijders gevallen. God dankend dat de oorlogsverschrikking slechts kort ons land heeft geteisterd, bidden wij voor de zielerust van allen die op onze bodem gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht.

De wederopbouw is ter hand genomen; wat vernield werd, moet weer worden opgebouwd. Nieuwe verhoudingen zijn ontstaan.

De samenleving draagt het stempel van vijf oorlogsdagen en zal nimmer meer worden wat zij vóór 10 Mei was.

Doch ook nu hebben wij een taak. Ten eerste mee te bouwen aan het herstel, mee te vormen de nieuwe overtuiging, mee te stuwen naar een levenshouding die met eigen karakter de nieuwe verhoudingen aanvaardt en erkent.

Daarvoor moeten wij sterk houden, dat ons tot heden kracht gaf: Ons geloof. Goede christenen moeten wij zijn en blijven, ook in ons persoonlijk leven.

Sterk moeten wij ook houden de middelen die wij bezitten in de organisatie. Het ontwikkelingswerk. Herwonnen Levenskracht, Concordia, de Centrale Volksbank, de Volkskrant enz. enz.

Sterk moeten wij ze houden nog sterker maken. Het is een belang voor ons land en ons volk.

Als fiere Nederlanders zullen wij ook onder de bezetting onze taak verrichten en onze plicht nakomen.

Ons past de geest van kracht en sterkte om in vertrouwen op de toekomst wel te blijven doen.

Het is een grote, een geweldige tijd waarin wij nu leven. Doen wij in deze tijd welbewust en wakker wat deze tijd van ons vraagt.

God zal ons helpen.

J. W. v. d. AKKER, voorzitter.

HERWONNEN LEVENSKRACHT

Speldjesdag Zaterdag 3 Augustus

De parel, zo noemde de Verbondsvoorzitter De Bruijn onze instelling Herwonnen Levenskracht. Ook in de eerste dagen van de oorlog, toen velen bevreesd waren en onngerust over wat komen kon.

Wij allen hebben dit „reusachtig" gevonden, om ondanks de toestand in eigen gezin en van anderen, te denken aan hen die ter verpleging waren opgenomen in Bilthoven.

Maar onze instelling is zulk een liefde ook volkomen waard. Honderden, en niet alleen katholieken, vonden er een nieuw herstel, onder de bekwame leiding van dr. Bronkhorst met zijn helpers en helpsters.

Juist het feit, dat dit monument, een sanatorium in een prachtige bosrijke omgeving, is gebouwd kunnen worden en in stand gehouden, door arbeiders die van hun niet al te groot loon, toch nog elke week aan, iets wisten af te zonderen, voor dengene onder hen, die door de tuberculose werd aangetast, te helpen hiervoor genezing te vinden.

De omstandigheden van thans, zullen deze of gene dwingen, zijn uitgaven voor velerlei dingen te herzien of te verminderen.

Waar wij echter nooit mee moeten beginnen is bezuiniging te zoeken in de bijdragen voor ons sanatorium.

Juist nu, moet deze instelling er zijn en blijven, onder eigen beproefde leiding.

Wij weten wel dat daar grote sommen gelds voor nodig zijn. Maar het is het meer dan waard.

Op Zaterdag 3 Augustus, zal weer de jaarlijkse speldjesdag worden gehouden.

Deze dag moet een opbrengst opleveren, die klinkt als een klok en tonen, dat in deze dagen, onze beweging even fris als altijd, toont zulke instellingen als Herwonnen Levenskracht er een is, waard te zijn.

Om tot zulk een klinkend succes te geraken, is het op de eerste plaats nodig, dat allen hiertoe hun medewerking geven.

En daarbij doen wij een speciaal beroep op de dochters van onze eigen mensen. Wij stellen het zeer op prijs dat ook anderen hiervoor hun medewerking geven, maar zelf moeten onze dochters op de eerste plaats met een groot getal voor de dag komen.

Reeds nu kan men zich opgeven bij den secr. J. W. Vergeer, Hoefkade 589 of aan het kantoor van de Volksbond.

Meisjes, spreekt er met uw vriendinnen over en komt gezamenlijk.

En gij, moeders, onze moeders met zulk een groot hart, dring er op aan en overtuigd uw kinderen van het grote gewicht van deze speldjesdag.

Het gaat nu niet om een of twee centen meer. Het gaat om mensen, die de kracht verloren ben, nieuwe levenskracht te geven.

L. v. 't H.

Harmonie-orkest St. Gregorius de Groote

Ook de repetities van de Harmonie gaan weer gewoon door. De directeur Joh. Bonte is weer geheel hersteld, en zwaait weer met de oude bravour de dirigeerstok. Onze harmonie zal ongetwijfeld onder zijn pittige leiding naar wij vertrouwen, het bereikte muzikale peil blijven handhaven, indien alle leden ook blijven medewerken. Het lokaal en repetitieuur blijven gehandhaafd zoals in het agenda staat vermeld.

De thermometeractie

Deze actie staat niet stil en heeft ook niet stilgestaan. Regelmatig worden de wekelijkse twee centen geofferd en dat moet blijven doorgaan.

Ook de aanvragen om hulp zijn eerder vermeerderd dan verminderd.

De thermometer-actie gaat dus door.

Nog steeds komen nieuwe aanvragen op ons kantoor binnen. Kringbestuurders, blijft dus actief!

Zangvereniging St. Caecilia

De repetities voor de zang vinden tot nadere aankondiging plaats op Maandagavond van 8 t.m. 10 uur in het Bondsgebouw aan de Houtmarkt.

Vrienden-zangers, komt allen en zangliefhebbers geeft u op als lid.

Zingen houdt de geest fris; zingen verzet de zinnen, juist nu moeten wij dus de zangkunst blijven beoefenen.

Vergaderingen

In verband met de verduistering, delen wij de diverse besturen mede, dat ons gebouw 's avonds om 10 uur wordt gesloten. Men wordt dus vriendelijk verzocht hiermede bij het vaststellen van vergaderingen rekening te houden.

AGENDA

voor de week van 17 Juni tot en met 22 Juni 1940.

VAKAFDELINGEN

Donderdag: 8 uur zitting bestuur **Transportarbeidersbond,** Fijnjekade 14, tel. 116979.

Zaterdag: Land- en Tuinbouwarbeiders: 7 tot 8.30 uur, Bondsgebouw.

Bouwvakarbeiders: 5 tot 7 uur contributieafdracht, Huigenstr. 17.

Metaalbewerkers: Van 6 tot 7 uur spreekuur van het bestuur tevens gelegenheid tot contributiebetalen, Bondsgebouw.

Hotel-employé's. Des voormiddags **9 uur** uitbetaling Bondsgebouw. Spreekuur dagelijks. Groenewegje 13.

Meubelmakersbond: 6—8.30 u., Bondsgebouw.

H.K.W. 's Middags half twee tot drie uur uitbetalen en spreekuur penningmeester Stationsweg 42.

ONDERAFDELINGEN

Dinsdag: Harmonie St. Gregorius de Grote. 8 uur repetitie, Schedeldoekshaven 41.

Woensdag: Zangkoor St. Caecilia, 8 uur repetitie, Bondsgeb.

Zaterdag: Ziekenf. St. Joh. de Deo. Kant. gebouw Amicitia, Westeinde 15, kamers 11—12. Kantoor geopend van 8.30—12 en 2—4.30 uur; Zaterdags van 8.30 —12.30 uur.

INSTELLINGEN

Woensdag: Zitting Rechtsbureaux, zitting van 8 uur tot half 10, bondsgebouw.

Belastingzaken: Zitting van 8 uur tot half 10.

Zaterdag. Centrale Volksbank. Zitting Zaterdagavond.

Zondag. Centrale Volksbank. Zitting kring O. L .Vr. Onbevlekt Ontvangen, Da-Costastraat 42, 's middags van 12.15 tot 1.15 u. Idem Kring H. Jeroen 's middags van 12 tot 1 uur. Kantoor Woningbouwvereniging, Jonathanstraat 84; idem kring H. Martha. Zitting van half twaalf tot half één in het Patronaatsgebouw de Burcht, Stortenbekerstraat

BIJNA GRATIS

Een onberispelijk POLSHORLOGE tegen ongelooflijk lagen prijs!!

Fijne Ankergang
Onbreekbaar glas
Radium wijzerplaat
Verchroomde kast
Zwitsersch fabrikaat

naar keuze voor dame of heer met **garantiebewijs** voor 5 jaar

tijdelijk à **f 2.25** of in **luxe uitvoering met gratis band,** als zakhorloge, langwerpig heerenpolshorloge of rond damesmodel nog tijdelijk à **f 2.90**

Toezending onder rembours (plus vracht) na ontvangst van deze uitgeknipte adv. met Uw juiste adres Haast U, door de oorlogstoestand stijgen de prijzen!

Grand Comptoir Universel d'Horlogerie
Homeruslaan 83 · Postbus 44 · Utrecht (Holl.)

H. H. Drukkers en Uitgevers

Zoekt u voor uw brocheerwerk, speciaal groote oplagen, een voordeelig adres? Vraagt dan prijs bij de

Fa. Wed. G. LE GUE en Zoon

Pieterstraat 5 — UTRECHT — Telefoon 11486

Rotatiedruk 16 of 32 pag., leveren wij 40.000 à 50.000 ex. per dag geniet en gesneden. Geen order te groot, geen order te klein.

DIRECT UIT ONZE FABRIEK AAN PARTICULIEREN

Voor **44.75** nog zoo lang als onze voorraad strekt ons **1e KLAS GARANT-RIJWIEL voor DAMES of HEEREN,** geheel compleet, onverwoestbaar, m. terugtraprem. Achterwiel speciaal verzwaarde spaken, roestvrij lakwerk, prima nikkelwerk, kettingkast, 10-volt electr. lamp, reuzen licht, met contrôle op achterlicht, Philips achterlicht, buisdrager met standaard, groote 4-deelige jasbeschermer, spatlap, Perryketting, 1e klas Englebert banden, het kan niet beter, dat is tenslotte onze reclame. Franco thuis enz. Volledige schriftelijke langdurige garantie. Niet volkomen naar Uw genoegen na 8 dagen gebruik het volle bedrag terug. **Goedkoopere rijwielen met remnaaf, jasbeschermer en 6-volt lamp** *f* **38,50**
STOFZUIGERS, groot slee-model 120 of 220 volt, enorme zuigkracht, 2 jaar gar. *f* 34,75, Vraagt gratis prijscourant
RIJWIELFABRIEK „GARANT" N.V. Wageningen, Tel. 2165
RAUWKOFSTRAAT 26
Leverancier van Politie en Gemeente-instellingen

Deze verscheurde wereld heeft morele steun nodig! — LICHTFLITSEN kan U die geven

Vanaf Zaterdag **15 Juni** verschijnt het weekblad

„LICHTFLITSEN"

onder redactie van

H. DE GREEVE Pr.

weer in vollen omvang.

De **„tien minuten overpeinzing"** vindt U als geschreven **„Lichtbaken"** in dit weekblad.
Abonnementsprijs per aar, franco per post, 3.25; ook te voldoen per half aar f 1.70; per kwartaal 0.85.

Zij, die zich vóór 1 Juli abonneren en het bedrag per giro, postwissel of in postzegels overmaken ontvangen de nummers tot 1 Juli **gratis.**

Uitgave: Weekblad „LICHTFLITSEN"
PAUL BRAND, Hilversum, Postgiro 333200

Zij, die als propagandist voor dit weekblad willen werken gelieven hun naam en adres aan den uitgever bekend te maken om nadere condities te vernemen.

NU,
maar ook voor de toekomst is Coöperatie onmisbaar!

Coöperatie

moet en zal een belangrijke taak hebben bij de wederopbouw.

Houdt dus ook NU vast aan Uw coöperatieve gedachte!

Blijft ook NU trouw lid en verbruiker van:

R. K. Coöperatieve Verbruiksvereniging
HET ANKER u.a.
Kruisstr. 54 · L. Vrouweplein 1
TILBURG

Gebruikt bij Uw ontbijt steeds
A.H.O.
GLORIA KOEK
Neemt proef met onze andere
A.H.O.-ARTIKELEN
Fa. A. HUYBREGTS-OOMS
Emmastraat 35
TILBURG

PROF. MELLOC
Goochelaar - Buikspreker
Arent Krijtstraat 35 - Tel. 51326
DIEMEN (N.-H.)
Humorist — Conferencier
Programma voor jong en oud. Bij kindervoorstelling medewerking met gratis cadeautjes
Middag- en avondvullend
Talrijke referentiën van H.H. Geestelijken

PAUL BRAND ATELIER-KERKELIJKE KUNST · PR. MARIANNELAAN
VOORBURG Z.H. **VAANDELS · VLAGGEN**
MEDAILLES · INSIGNES

Mr. Johnnie
HUMORIST, CONFERENCIER, GOOCHELAAR, TELEPAATH.
Brengt u een avond van uitbundige vroolijkheid. Kunst en sensatie. Ook in gezelsch. Billijke condities. Aanbev. van H.H. Geestelijken. Voor kindervoorstelling speciaal programma. Adres: **Simon Stevinweg 14, BUSSUM, telefoon 7534.**

PIJNLIJKE VOETEN

Vraagt dan „DONGENIA"
Steun- of Wandelschoenen
Anatomisch niet te verbeteren
Zit prettig aan elken voet.
FABRIKANT
A. MUSTERT DONGEN

Boekhandel TRIBORGH - Tilburg
HEUVEL 54 — GIRO 50800
U kent toch allen de sensationele uitgave, de

PRISMA BOEKEN!

zo niet, tekent dan nog heden in, want deze gelegenheid om voor weinig geld goede boeken aan te schaffen, doet zich nooit meer voor. — In deze reeks verschijnen dit jaar 3 romans en 1 populair medisch boek.

WALSH: Uit de storm (reeds verschenen)	*f* 4.90
KIRSCHWENG: De zware reis	*f* 3.30
STOGER: Het beklemde dal	*f* 4.90
NICOLAS: Verstandig en gezond	*f* 4.90
Deze boeken zouden tezamen dus kosten	*f* 18.—

Nu is deze prijs verlaagd tot *f* 9,60

BON De ondergetekende tekent in op de PRISMA BOEKEN bij **Boekhandel TRIBORGH, TILBURG. TELEF. 8414.** Het verschuldigde bedrag wordt betaald in 4 termijnen d.i. f 2.40 na ontvangst van elk boek of ineens zijnde f 9.60. Doorschrappen wat niet verlangd wordt. **Postgironummer 50800**